

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 206:

Forslag til lov om visse almennyttige boligafdelingers omprioritering m.v.

Af boligministeren (Kofod-Svendsen).

(Fremsat 23/2 94. Første behandling 2/3 94. Betænkning 5/4 94. Anden behandling 12/4 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 68 stemmer (S, SF, CD, RV og KRF) mod 53 (KF, V og FP).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 209:

Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til forbedringsarbejder m.v. i helårsboliger og fritidsboliger. (Reducerede tilskudsmuligheder).

Af boligministeren (Kofod-Svendsen).

(Fremsat 2/3 94. Første behandling 15/3 94. Betænkning 5/4 94. Anden behandling 12/4 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 74 stemmer (S, SF, FP, CD, RV og KRF) mod 46 (KF og V).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 86:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsordenen for Folketinget.

Af Udvalget for Forretningsordenen.

(Fremsat 23/3 94).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Inden forhandlingen begynder, skal jeg gøre Tinget opmærksom på, at der vil være en afstemning, når førstebehandlingen er afsluttet.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Espersen (S):

Det drejer sig om en lang række forskellige forslag. Mange er udtryk for redaktionelle ændringer, mange er udtryk for en opdatering i anledning af ændringer, der allerede har fundet sted i anden lovgivning. Der er også selvstændige forslag, f.eks. om at forespørgsler ikke kan tages tilbage, når forhandlingen er indledt her i Tinget – det er en god ting – og det gælder også onsdagsspørgsmål. Så der er lidt af hvert.

Alle partier går jo ind for disse forslag, og derfor skal jeg ikke knytte kommentarer til hver enkelt. Vi kan måske snart forvente forslag i anledning af en indgåelse af hovedaftaler mellem Folketinget og de forskellige forbund. Det ser vi frem til; det synes vi er en naturlig ting.

Der er et enkelt ændringsforslag, og det kommer fra SF. Forslaget går ud på, at medlemmerne bortset fra ministre fremover benævnes ved navn, dvs. fornavn og efternavn, eller alene efternavn uden titel, men også kan benævnes hr. eller fru med tilføjelse af navn uden titel.

Der kan siges meget både for og imod et sådant forslag. Det er klart, at det ikke falder alle naturligt at sige hr. eller fru, det ser vi også af de mange fejl, der begås i relation hertil, og som må påtales af Folketingets formand.

[Ole Espersen]

På den anden side sikrer udtrykket vel en vis formalitet over forhandlingerne, og det er jo heller ikke altid ringe; det er trods alt vigtig ting, der foregår her, og det kan være fornødt, at man har en vis særlig sprogbrug her i Folketinget.

Men der kan som sagt siges både for og imod. Når min gruppe går imod, er det, fordi vi har den opfattelse, at ændringer af den karakter så vidt muligt bør vedtages i bred enighed, og det ville der ikke være tale om her. Enten ville der være tale om, at man ikke kunne opnå et flertal overhovedet, eller også ville det i alt fald være et meget spinkelt flertal, og derfor kan vi ikke anbefale, at man stemmer for SF's ændringsforslag.

Gade (SF):

Jeg vil kun kommentere SF's ændringsforslag. Det handler jo i al sin enkelthed om at afskaffe den tvang, som Folketinget har pålagt sig selv, i form af, at man skal sige hr. og fru til hinanden her fra talerstolen. Jeg har utrolig svært ved at forstå, hvorfor det ikke kan vedtages. Man kan se på de debatter, vi har her i Folketinget, at det er svært for, jeg tror over halvdelen af Folketingets medlemmer at overholde de regler, der står i forretningsordenen. Jeg tror, at det arbejde, som holder formanden mest vågen under debatterne, er at irettesætte folketingsmedlemmer, der glemmer at sige hr. og fru.

Det var sådan et rent praktisk argument for at afskaffe det.

Det andet – og det er vel det vigtigste – er, at det uden for dette hus giver en opfattelse ikke specielt af værdighed, men af noget antikveret, af, at vi på en eller anden måde ikke følger med tiden, og at vi ikke helt afspejler den måde, som man debatterer og diskuterer på uden for Folketinget. Derfor synes jeg, at tiden burde være inde til at få ændret dette forhold – ja, man kan oven i købet sige, at tiden har været inde alt for længe.

Jeg kan forstå, at Socialdemokratiet mener, man kan sige både for og imod i denne sag, og det kan være, det ender med, at det foruden SF kun er Socialdemokratiet, der tager ordet i denne debat, og derfor må jeg koncentrere mig om hr. Ole Espersens indlæg.

Man kan sige både for og imod. Det kan man jo om de fleste ting, men det er svært for

mig at forstå, hvorfor Socialdemokratiets hovedargument vistnok er, at De Konservative ikke vil være med til det. Jeg forstod, at der skulle være et bredt flertal i Folketinget, og det er altså ikke bredt nok med regeringspartierne, hvis de kunne blive enige – det ved jeg jo ikke om de kan – og SF; man skal åbenbart også have De Konservative med, før man vedtager sådan noget.

Det kan jo tage sin tid, hvis man argumenterer på den måde, og jeg kan da i hvert fald også konstatere, at Socialdemokratiet på en række andre områder vel af større vigtighed ikke har det synspunkt. Jeg tror, det er dumt af os – for at sige det lidt populært – at blive ved med at bruge nogle tiltaleformer, som mennesker uden for dette hus ikke forstår og derfor opfatter på en anden måde end de af os, der har vænnet os nogenlunde til at sige hr. og fru.

Man skal også lægge mærke til, at SF's ændringsforslag denne gang er udformet på en sådan måde, at man altså kan vælge både at sige fornavn og efternavn eller nøjes med at sige efternavn, og at man faktisk fortsat må sige hr. og fru, hvis det nu er noget, der trøster nogle konservative kræfter her i Tinget – helt uafhængigt af, hvilke partifarver de har. Muligheden for at sige hr. og fru er fuldt til stede, hvis SF's ændringsforslag bliver vedtaget. . .

Første næstformand (Ivar Hansen):

Det er tidligere blevet nævnt af en ordfører, at det er en sag af stor betydning for Folketingets arbejde, der behandles, og derfor burde man kunne forvente mere ro i salen og interesse, og det appellerer jeg til.

Gade (SF):

Jeg skal slutte med at sige, at hvis Folketingets medlemmer virkelig hørte efter og hver eneste, der med visse mellemrum bliver irettesat af Folketingets formand under debatter her for at overtræde forretningsordenen på dette punkt, stemte sådan, at de ville undgå at blive irettesat af Folketingets formand, så ville der være flertal for dette forslag.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg forstod på hr. Gade, at det eneste formål, hr. og fru-tiltalen efterhånden har, er at

[Ole Espersen]

holde formanden vågen. Det er jo heller ikke noget ringe formål med en bestemmelse, må man vel sige.

Men jeg vil gerne tilføje, at når vi nu taler om dette emne og om en mere naturlig sprogbrug – og det er selvfølgelig det, der taler for forslaget, som jeg også har sagt – så må jeg erkende, at så er SF's forslag jo særdeles moderat og måske for moderat, for en naturlig sprogbrug ville forudsætte, at man gik noget længere. F.eks. skal man også efter SF's forslag stadig væk tale om enten »hr. Anker Jørgensen« eller »Anker Jørgensen«. Man må ikke sige »Anker«, skønt alle jo ved, hvem det er. Hvis vi nu et øjeblik – et meget kort øjeblik! – glemmer, at statsministeren er statsminister, så vil det stadig væk være sådan, at man enten skulle sige »hr. Nyrup Rasmussen« eller »Nyrup Rasmussen«. Man måtte ikke sige »Poul Nyrup«. Så jeg synes, det halter lidt i relation til den helt naturlige sprogbrug.

Men ellers kan man sige både for og imod, det er rigtigt, og vi siger altså nej.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil give hr. Ole Espersen ret i, at han hermed har bevist, at man både kan sige for og imod. Jeg skal meddele, at hvis hr. Ole Espersens indlæg er et udtryk for, at Socialdemokratiet var villig til at gå videre end SF's forslag, så er vi helt villige til at drøfte det. Jeg synes, det er udmærket, vi tager debatten på det niveau, for jeg tror egentlig også, at befolkningen har det på samme måde, nemlig at de trækker lidt på smilebåndet, når de hører os stå og kløjes i det, hver gang vi skal sige hr. og fru.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg har også lavet en ordførertale, men da jeg hørte hr. Ole Espersens indlæg, kunne jeg se, at det faktisk var nøjagtig magen til den tale, jeg ville have holdt. Derfor vil jeg springe direkte over til at tale om ændringsforslaget.

Det forholder sig jo sådan, at der her er tale om et beslutningsforslag, alle partier er enige om, lige bortset fra det lille ændringsforslag.

Nu er jeg nok et af de medlemmer af Folketinget, der oftest bliver irectesat af formanden, fordi jeg glemmer at sige hr. eller fru, så jeg burde nok stemme for forslaget. Men jeg er lidt bange for, hvad det næste bliver, hvis man ikke

behøver at tiltale medlemmerne hr. og fru, og derfor vil jeg stemme imod SF's forslag.

Men i vores gruppe har vi ikke følt, at spørgsmålet var af så afgørende betydning, at vi behøvede at have gruppedisciplin. Derfor er gruppen frit stillet, og jeg kan glæde SF med, at ca. halvdelen af vores gruppe vil stemme ja til SF's ændringsforslag, mens den anden halvdel vil stemme imod SF's forslag.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Hr. Aage Brusgaard var bange for, hvad det næste ville blive, hvis det foreliggende ændringsforslag blev vedtaget. Dertil vil jeg sige, at det jo ikke er det næste, der bliver talt om i dag. Det, det handler om, er, hvorvidt vi skal sige hr. og fru ifølge ændringsforslaget, og jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg er et af de medlemmer af Fremskridtspartiets folketingsgruppe, der vil stemme for SF's forslag.

Derfor vil jeg i hvert fald gerne gøre opmærksom på, at jeg ikke tror, som nogle har været inde på, at debatten bliver forfladiget osv., når vi kan tiltale hinanden på en naturlig måde frem for på den helt unaturlige måde, som jeg tror får alle vælgere ude omkring, der f.eks. ser »Folkestyret arbejder« torsdag aften, til at ryste på hovedet og sige: Hvad er det for en tid, dette Folketing lever i!

Jeg er helt enig med SF i, at vi bør få den nuværende form ændret, således at vi kan tale på en måde, som den almindelige vælger finder naturlig og oprigtig.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg skal takke for, at Fremskridtspartiet er kommet så vidt, at man har kunnet fritstille gruppen i denne sag. Det, der nok skuffer mig mest, er, at hr. Aage Brusgaard privat vil stemme imod forslaget, for jeg tror, hr. Aage Brusgaard havde fat i noget helt korrekt i sin fremsstilling af situationen på Folketingets talerstol.

Så blev der sagt: Hvad bliver det næste? Jeg kan trøste Folketinget med, at det næste ikke bliver et forslag fra SF om at indføre det tidligere krav om, at man skulle sige »det ærede medlem«.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Det er så sjældent, formanden har lejlighed til at benytte denne talerstol, og derfor vil jeg ikke undlade på udvalgets vegne at sige tak for den venlige modtagelse, forslaget har fået, og i øvrigt føje til, at jeg er en lille bitte smule betænkelig ved, at medlemmer af Folketinget mener, at det er nødvendigt at have en særlig hold formanden vågen-terapi. Det er jeg som sagt lidt betænkelig ved, men jeg skal alligevel anstrenge mig for i fremtiden at se endnu mere vågen ud, end jeg i forvejen prøver at gøre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget

forkastedes, idet 13 stemte for, 108 imod.

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Forespørgsel nr. F 35:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvilke planer har regeringen om en demokratisering af økonomien og arbejdslivet?«

Af Holger K. Nielsen (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 17/3 94. Fremme af forespørgslen vedtaget 24/3 94).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Inden forhandlingen begynder, henstiller jeg, at der er ro i salen.

Begrundelse

Holger K. Nielsen (SF):

I 1970'erne og 1980'erne var økonomisk demokrati og demokrati i virksomhederne et tilbagevendende tema i den politiske debat. Det kan man unægtelig ikke påstå er tilfældet i dag. I de sidste fem år har det været en næsten

glemt debat, og det indgik som bekendt på ingen måde i regeringsgrundlaget for den nye regering, hvilket godt kan undre lidt af i det mindste tre årsager.

For det første er en demokratisering af økonomien og arbejdslivet en væsentlig del af den historiske ballast hos de to vigtigste regeringspartier, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre. Helt siden 1927 – tror jeg – har det været en del af De Radikales program, at der skal ske en demokratisering af arbejdslivet og af økonomien, og Socialdemokratiet har siden 1960'erne været dynamo for hele debatten om økonomisk demokrati.

For det andet er der fuldt så meget som i 1970'erne og 1980'erne behov for en demokratisering af økonomien. Heri ligger ikke nødvendigvis, at det er de samme modeller som dengang, der skal føres i marken. Så godt som alle har i dag forladt tanken om en central fond, men der er andre muligheder – også i lyset af at lønmodtagerfonde og pensionskasser i dag har større indflydelse på økonomien end tidligere.

For det tredje stiller den teknologiske udvikling krav om engagerede medarbejdere på den enkelte virksomhed, som er fleksible og i stand til at omstille sig. Skal denne omstillingsevne opnås, forudsætter det indflydelse på både ens egen arbejdssituation og på virksomheden.

1990'ernes virkelighed er ikke den samme som 1970'ernes. På mange måder mister politikerne indflydelse i forhold til de store organisationer og erhvervslivet, og de mister indflydelse i en udvikling, der bliver stadig mere internationaliseret.

Jeg er fuldstændig enig med den konservative leder, hr. Hans Engell, i, at der er behov for en generel analyse af, hvor magten i Danmark ligger. Vi har fra vores side i dag valgt at fokusere på debatten om den økonomiske magt, og hvordan demokratiet kan udvides, så det også omfatter økonomien og virksomhederne. Jeg ser frem til svaret fra statsministeren og en forhåbentlig god debat.

Besvarelse

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Jeg vil gerne begynde med at udtrykke stor tilfredshed med, at SF har taget initiativet til denne debat. Den glæder jeg mig til at deltage i, fordi jeg rent ud sagt en gang imellem føler,